

AZ ŐRSÉG

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési ár :

Egész évre	6.— kor.
Fél évre	3.— „
Negyed évre	1.50 „

Felelős szerkesztő :

ZÖLDY LAJOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal :

BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-UT 18. SZ.

Hirdetéseket előnyös árak mellett vesz fel a kiadóhivatal.

Előmeneteli viszonyok

Unos-untalan olvashatjuk a hivatalos lapban hirdetett pályázatoknál, hogy az állami altiszti, szolgálai és hasonnemű állások betöltésénél az igazolványos katonai altisztek előnyben részesülnek az *állami alkalmazásban nem levő pályázók felett*. Nem mondjuk, hogy ez az előnynyújtás igazságtalan, ha *ebben az értelemben történik*, mert ezáltal az állam jutalmazni akarja a katonaságnál eltöltött hosszú szolgálatot. Sajnos azonban, hogy a pályázatoknál és különösen a fegyházörmesteri állások betöltésénél a *fogházőröket* magukat ez a rendelkezés a legnagyobb mértékben háttérbe szorítja. Azt tapasztaljuk ugyanis, ha a kinevezéseket figyelemmel kísérik, hogy teljesen mellőzik az őrségnek arra való érdemes tagjait és az őrmesteri, azaz altiszti állásokat vagy volt katonákkal, vagy pedig protekciós egyénekkel töltik be. Hogy ez az eljárás a szolgálat szempontjából mennyire hátrányos a börtönügyre, arról nem is beszélünk. Hisz természetes, hogy az a kiszolgált katona nem hozhat magával semmiféle gyakorlatot a fogházi ügyekben. Ott kell azt állomási helyén megtanulnia és mennyire visszás állapot, ha az alárendelt őr szolgálat tekintetében többet tud, mind a katonától akkor kikerült őrmester. Eltekintünk attól, hogy a rendszeren náluk szokásos nyers modor, amelyet az alárendeltekkel szemben használnak, mennyi keserőséget és kedvetlenséget szül.

De a másik szempontból, hogy tudniillik méltányos-e a törekvő és szolgálatát kifogástalanul teljesítő őr elől az altiszti állásokat ugyszólván teljesen elzárni, még helytelenebb az

igazolványos altisztek kinevezése. Manapság úgy gondolkozik az őrség legnagyobb része, hogy hiába igyekeznek, hiába pontos és lelkiismeretes, az évek beláthatatlan során nincs kilátása arra, hogy altisztté neveztesse ki. Kivételes szerencsének tarthatja az, akinek mégis sikerült azt elérnie.

Az egész előléptetési rendszer hibás, ósdi alapokra van fektetve.

Ezelőtt 50 évvel, amikor az őri állások betöltésénél intelligenciát nem kívántak, talán megállhatott ez a rendszer. Ma azonban, mikor a börtöntisztviselők részére magas színvonalu elméleti tanfolyam létesítésén fáradoznak, kívánatos volna, hogy a fogházőrségnél is meghonosítsák azt a rendszert, amely a csendőrségnél, államrendőrségnél már régen életben van és helyesnek bizonyult. Ez a rendszer abban csucsosodik ki, hogy minden magasabb rendű állásra való kinevezés *tanfolyam végzéséhez és vizsga letételéhez köttessék*. Ha ilyen tanfolyamok volnának, akkor megnyílna az ut az ambiciózus emberek előtt az emelkedésre, szorgalommal, törekvéssel legalább emelkedniök lehetne és nem kerülnének be az őrségbe sógor-ság-komaság vagy másféle protekció által olyanok, akiknek sejtelmük sincsen a szolgálatról.

A szolgálatnak egy bizonyos ideig való kifogástalan teljesítése után megnyitnák az őr előtt az őrmesteri, az őrmesterek előtt pedig a fogházfelügyelői tanfolyamot és az ezt végzettek adnák azután azt a képzett gárdát, amelynek soraiból az állásokat helyesen és érdem szerint betölteni lehetne.

Akkor a gyakorlati szolgálatban való ügyesség, éberség és az intelligencia nyerné el a

jutalmát, nem pedig, mint most oly sok esetben szomorúan tapasztalható, a stréberség, a hizelgés és az előljárók kegyének hajhászása. Aki tanulni akar, annak meg kell nyitni az alkalmat arra, nem pedig mellőzéssel és az érdemtelenség elöretolásával kedvét és ambícióját örökre elvenni.

Zöldy Lajos.

A hivataloszolga és a fogházor.

Talán nem is egészen helyén való, ha e két állami szolga közötti viszonyt behatóbban foglalkozunk; nagyon könnyen megeshetik, hogy annak a kevés együttérzésnek is rossz szolgálatot teszünk, amely ez idő szerint köztünk még fennáll. Bár hiszem, hogy ez a szándék mindnyájunktól igen távol van, de a napirinden forgó dolgok tisztázása ez irányban is bizonyos kötelességeket ró reánk. Azon tudatban kísérlem meg a hivataloszolga és fogházor szolgálati viszonya között levő különbséget ecsetelni, hogy azt az érdekelt hivataloszolgák nem tekintik ellenük irányuló agitálásnak. Egyben előre kijelentem, hogy csakis a mostohább körülmények között élő fogházorok helyzetének megvilágítása vezérel.

Hogy a hivataloszolga és fogházor szolgálata között szembevetendő különbség van, elvitathatatlan tény. Ez az oka annak, hogy egyes hivataloszolga helyzete előnyösebb voltának tudatában a fogházort lenézi. Ha szolgálati működésük összehozza őket, a szolga bizonyos fölényt igyekszik gyakorolni az őrről szemben. Az őr legtöbb esetben néma, visszafojtott elkeseredéssel türi amannak nem ritkán személyeskedésből eredő fonák rendelkezéseit; úgy érzi, hogy ő a szolgának is szolgálója, mert ha itt-ott az elkeseredés kitör belőle, legtöbb esetben ő huzza a rövidebbet. Sajnos ez a körülmény igen gyakori a központokban is; hogy annál inkább előfordulnak a vidéken levő járásbíró-ságoknál, az szinte elképzelhető.

De hát nézzük csak, honnan is erednek ezek a különbségek, amelyek a hivataloszolgát — megjegyzem téves nézet szerint, — a fogházor fölé helyezik.

A hivataloszolgák legnagyobb része szolgálati idejét művelt emberek között tölti, alkalmi lévén, némi intelligenciát is sajátít el, ennek tudatában, — mondjuk jogosan, — a hivatal legkisebb urának érzi magát, ami leginkább kitűnik a felekkel való érintkezéséből. Nem ritkán némi irodai teendőkkel, borítékolás, cimirás, postakönyvbé való bevezetés stb. bízta meg,

ezebből folyólag, úgy sűrű-forog előjárói és az ügyfelek között mint egy kis ügyvéd, szóval alkalmi van gyakorlatilag kimutatni mindazt, amit elsajátított. Ennélfogva emberi gyarlósága következtében az egyszerű, komor, szótlán, fegyverhez kötött szolgálatot teljesítő fogházor fölé is képzelet magát; ha összetűzés történik közöttük, a hivataloszolga a felsorolt előnyeivel fogva bizonyára még a hivatalos vizsgálatnál is letorkolja a kevésbé jártas, tehát bátortalan fogházort. Azt azonban a hivataloszolgák egy része nem tudja, vagy nem akarja felfogni, hogy egy hivatalos minden tekintetben jól betöltő fogházor egyszerűnek látszó szolgálatához mennyi értelem, megbízhatóság és körültekintés szükséges. Hogy a fogházor a hivataloszolgai teendők körül is megállja a helyét, tehát ha alkalom kínálkozik kellő érteleme ehhez is megvan, kitűnik azon gyakorlati tapasztalatból, hogy ha hivataloszolgát helyettesít, a legügyesebben végzi a reá bízott dolgokat. Sajátságos azonban az a tünet, hogy már az ilyen rövid időre is hivataloszolgai teendőkkel megbízott fogházor a fegyver alatt szolgáló őrtársa fölé képzelet magát. Ez onnan ered, hogy az egyiké csendes, zárkózott, a másiké pedig tágabb körben mozgó nyiltabb szereppel összekötött szolgálat, no meg mondjuk ki nyíltan, ered az emberi gyarlóságból.

Felsoroltam egyik részét azoknak a dolgoknak, amelyek — nézetem szerint — a hivataloszolgát nagyobb embernek mutatják mint a fogházort. Hátra van még, azonban a másik rész, tudniillik az anyagi oldal. Az is közismert tény, hogy a hivataloszolga anyagi tekintetben a fogházor felett áll, bár a megszabott fizetésük egy és ugyanaz, de hát a hivataloszolgának — megengedett módon — ha nem csordul, cseppen, míg a fogházornek szigorúan tiltva van még a csepegés is. Itt megjegyezni óhajtom, hogy a fogházor ebbeli esküjéhez is híven alkalmazkodik. Az ország legelső fogházainál szerzett tapasztalataimból mondhatom, alig fordul elő eset, hogy egy fogházor megvesztegetés vagy ajándék elfogadásáért fegyelmileg megfenyítették. Nem akarom ezzel azt mondani, hogy a fogházort ezért elismerés illeti, azonban mégis becsülendő dolog ez a szép kitartás olyan embereknél, akik folyton a keserves megélhetés gondjával küzdenek.

Hogy a csekély javadalmak felhasználásánál is a hivataloszolgák mögött mennyivel hátrányban vannak, bizonyítására elegendő annyit megemlíteni, hogy a fogházor éjjel-nappal teljesítvén szolgálatát, jóval több tápanyagot is igényel: az éjjel-nappal működő gép jóval több fűtési anyagot emészt fel, mint a csak nappal

működő gép. Hátránya továbbá a fogházörnek az, hogy életének legnagyobb részét a családon kívül tölti, tehát utána kosarazni kell; igen gyakran szerény élelmét boltokból vagy a piacról külön szerzi be, míg a családja másfelé költ. Hogy a kis fizetés beosztásánál milyen hátrány az, azt hiszem nem szorul bővebb magyarázatra, ellenben a hivataloszolga minden étkezés idején a családja körében lehet.

A hivataloszolga az évi ruhaátalányból némi kis megtakarított összeget kap, míg a fogházörnek természetbeni durva egyenruházatára rá kell fizetnie.

Hogy milyen igazságtalanul hátrányban van a nyugdíjával arról, nem is beszélek.

Ezek — a hivataloszolga szerint — ismét hathatós okot képeznek arra, hogy a szegény háttérbe szorított fogházörnél nagyobb embernek képzelje magát.

Én reményelem, hogy ha a fogházör helyzete megváltozik, az ellenszenvék önként szétoszlának és a két, olyan sok esetben egymásra utalt testület tagjai jobban megértik egymást, a mostani oktan lenézés helyett.

Oláh Lajos.

Fegyházi állapotok.

(zl) Volt nekünk egy báró Eötvös Józsefünk és utána még egész sor nagy emberünk, akik a magyar igazságszolgáltatást és a börtönügyet európai színvonalra emelték. Ha Eötvös József látná azt, hogy milyenek az állapotok fegyházainkban ma, amikor a rabok és örök ugyszólván szerepet cseréltek, bizonyosan megfordulna sirjában. Az őrség, a „*rabok rabjai*” kénytelen a brutális bánásmódot, a legnagyobb megaláztatásokat békével tűrni, míg a rabok helyzete a humanizmus által annyira javult, hogy majdnem irigylendőnek tűnik fel az őrségéhez képest.

Az alábbiakban egy nagy fegyintézetben uralkodó állapotokról szóló értesüléseinket mondjuk el, egyelőre nevek említése nélkül. Ezek a visszaélések azonban nagyobb fogházaknál is napirenden vannak, úgy hogy mindenütt szomorúan aktuálisak. De szóljon helyettünk ma a levél:

„... Nem egyszer előfordult, hogy az őrpáncsnok súlyosan beteg öröket a *rabkórházba* helyeztetett, ahelyett, hogy gyógykezelés végett családjukhoz hazabocsátotta volna. Más esetben pedig, amikor az őrs családtagja elhalt, nem hogy szabadságot adott volna, hanem e kérelmet illetékes helyre sem juttatta el, egy más esetben pedig úgy informálta az igazgatót, hogy az szabadságot nem adott, míg az ő jó emberének, aki a kegyet árulkodás és besugás által nyerte el, minden kihallgatás nélkül 2—3 napi sza-

badságot is eszközölt ki. Vannak őrpáncsnokok, akik az igazgató és főügyész tudta nélkül, esetleg a hamis információ útján kinyert engedéllyel, ha nekik úgy tetszik, a *szabad napot elvonják*.

Míg más, hasonrangú állami vagy törvényhatósági örközeggel előljárók a legnagyobb jóakarattal bánnak és illetményeik a legnagyobb méltányossággal vannak megállapítva, addig az őrség *39 óra szolgálatot is tesz egyhuzamban*, anélkül, hogy a pihenésre bár egy kis ideje volna. Ezzel szemben milyen ellenérték a nyomoruságos fizetésünk, amelyet még azonkívül számtalanszor szemünkre is hánynak. Rabok előtt kell a legocsmányabb szidalmakat eltűrünk, amelyek a szerven és lealázás pirját kergetik arcunkba. Nincs szervezeti törvényünk, amelyet respektálnia kellene minden előljárónak.

Mi, akiket balvégzetünk a fegyházakhoz hozott, még családjainkat is csak lopva látogathatjuk meg. Nőnkekkel mintha tiltott viszonyban lennénk, éjjel találkozhathatunk csak. Gyermekeink nevelésére semmiképen be nem folyhatunk. Dacára annak, hogy a szolgálati utasítás egyik pontja szerint, mihelyt az őrszolgálatában felváltatik, pihenő ideje alatt pár órára ellávozhat magándolgainak rendezésére, ennek megtételére még csak nem is gondolhatunk, mert feltétlenül előljáróink haragját, sőt boszuját vonnánk magunkra. És ha panaszával feljebb megy valaki, akkor is azt a választ nyeri, hogy dolgát végezze el, ha szabad napja lesz, ennek elkövetkezésére pedig várhat.

Egy örnek gyermeke betegágyához kellett volna mennie, szabadságot kért, de azt az embertelen választ kapta: miért van gyermeke, ha nem volna, nem is lenne beteg...“

De nem folytatjuk tovább!

Igazán felháborodik az ember ezeknek a hallatlan dolgoknak olvasásakor. Ha ez volna az egyetlen ilyen hangu levél, talán nem is adnánk hitelt neki, de minden fegyintézettől majdnem ugyanezekkel a kifejezésekkel jönnek panaszos levelek, amelyek az elkeseredés általánosságára mutatnak. A fegyházigazgatókat kevésbé érheti megrovás, mert azok sokkal magasabb állást töltenek be, semhogy az őrség ügyes-bajos dolgairól közvetlenül tudomást szerezhethének. Hanem igenis a legnagyobb felháborodás fogja el az embert, akkor, amidőn látja, hogy egyes őrpáncsnokok, felügyelők, akik alig állanak magasabb fokon intelligencia tekintetében az őrségnél, sőt sokszor (volt alkalmam tapasztalni) még jóval alacsonyabban, basáskodókat, árukkodókat, besugókat tartanak, hazug információkat adnak feljebb és ezáltal az amugy is erős elkeseredést a végső-kig csigázzák. Számtalanszor előfordul, hogy egyes érdemes örök, akik fárasztó szolgálatukat megadással és kifogástalanul teljesítik, vérlázító igazságtalansággal mellőzést szenvednek előrehaladás tekintetében egy himpellérrel szemben, aki még a másik sarujának megoldására sem érdemes.

Bizony szomorú állapotok ezek!

Megváltozásukról a szolgálati szabályzat megalkotása nélkül álmodni sem lehet. Amíg törvény nem szabályozza azt a munkát pontosan, amit egy őrnék végeznie kell, addig mindig lesznek visszaélések, addig mindig lesznek kis királyok, akik másokat, gyengébbeket a maguk céljaira felhasználják. Nem fog megtörténni majd azután, hogy ha egy őr beteg lesz, helyette olyannak kell ismét szolgálatot teljesíteni, aki az előbbinek fáradalmait még ki sem pihente, míg mások, a kedvenc hízogók és pártfogoltak élvezik a társaik rovására kapott könnyű, dolog nélküli nagyruságot.

Fizetésrendezés és nyugdíjügyünk.*

Azon pontok között, melyeket „Az Őrség” legsűrűbben megoldani kíván, s melyek az első nagygyűlés és a felterjesztendő memorandum tárgyait is képezendik, kétségtelenül legfontosabb a fizetés és nyugdíjügy rendezése.

„Az Őrség” 2-ik számában „A nyugdíjtörvény hiányai” cím alatt már ir is erről s jelenti, hogy a lap megindulása óta, tehát ily rövid idő alatt is, már tömegesen érkezett levelek elkeseredéssel tárgyalják tarthatatlan nyugdíjviszonyainkat.

Mint hogy egyrészt a nagygyűlésen, hol e dolgok megvitatta és előadva lesznek, határozott álláspontra kell már helyezkedni, másrészt arra is figyelemmel kell lennünk, hogy olyat kérjünk, ami teljesen méltányos és kérelmünknek igazságosságát és jogosságát világosan meg is kell okolnunk, azért bátorodom a kérdéshez hozzászólni, hogy tisztában legyünk: mit kérünk, s mi nyújt kérésünkhöz jogot. Mert ha célt akarunk érni, e kettőre kell figyelemmel lennünk: 1. hogy jogos-e kérelmünk és 2. ha igen, akkor ezen jogos kérelmünket megokolva szabatos és érthető formába öntsük. Mert a tapasztalás azt mutatja, hogy a legtöbb testületi kérelemnek s nagygyűlésekből felterjesztett határozatoknak felsőbb helyen azért nem volt kellő eredménye, mert tulkövetelések és nem kellően megvilágított kérelmek foglaltattak össze, úgy hogy a felsőbb hatóság sokszor azzal sincs tisztában, mit is kérnek tőle s mily alapon és jogon.

Mint „Az Őrség” eddigi cikkei is hangsúlyozzák, mi nem divatos eszmeáramlatoktól vezetettünk, hanem ügyeinket az igazságosság és méltányosság alapjain tárgyaljuk.

Azért ha célt akarunk érni, meg kell egymást értenünk és feltétlen egyetértéssel, egy akarattal kell eljárjunk.

Ez alapon kell tárgyalni fizetés- és nyugdíjügyünket.

* Bár a cikk írójával mindenben nem értünk egyet, mert mi helyesebbnek tartjuk, ha az őrséget a csendőrséggel és államrendőrséggel helyezik egy kategóriába, közöltük a cikket. Véleményünket fenntartjuk, de nem akarunk azért a nagygyűlés határozatának prejudikálni. (Szerk.)

E tekintetben én így szövegezném kérelmünket: „A börtön-, fegyház- és fogházörök fizetés és nyugdíj tekintetében a postai altisztek és szolgálkával helyeztessenek egy rangba.” Mert szolgálatunk ezek szolgálataival egyezik leginkább.

Szolgálatunk nem hasonlítható sem a csendőrség, sem a rendőrség szolgálatához, mert ezeknek egészen más irányu és veszélyű a szolgálatuk s fizetésük zsold és szolgálati díjakból áll (ami reánk nem állapítható meg), — sem a hivatalszolgák szolgálatához, mert ezek felelősség nélküli állást töltenek be, éjjeli szolgálatot nem teljesítenek, mellékjövedelmeik is vannak. — tehát ezeknél a mi testületünk nehezebb szolgálatot teljesít, s mégis fizetésünk egyenlő és nyugdíjünk alacsonyabb ezekénél.

A mi szolgálatunk a postai altisztek és szolgálkéhoz áll legközelebb, mert felelősséggel és éjjeli szolgálattal jár, ezenkívül fegyveresen szolgálunk, s alig számbavehető szabadságidővel rendelkezünk, mert ez csak a körülmények által megengedett, de meg nem határozott időben adatik. S a postai szolgálk szolgálatát még természetszerűtől mellékjövedelemmel is jár, ami szolgálatunknál teljesen ki van zárva, ezért egyenlő szolgálattétel és felelősség mellett fizetés és nyugdíj tekintetében ezekhez kell sorozásunkat kérni. Az igazságosság és méltányosság ezt a jogot megadja nekünk.

Mostani fizetés- és nyugdíjügyünk tarthatatlan volta legjobban kitűnik, ha összehasonlítjuk azt a hivatalszolgák helyzetével. Mert míg a hivatalszolga 7-től 12-ig és 2-től 6-ig van szolgálatban s a vásár- és ünnepnapok délutánjai s minden éjjele szabad, addig a mi szolgálatunk ugyszólván szakadatlan, s ha a legjobb esetben is minden 14 napra egy szabadnap esik (egy évre 26 nap), de hetenkint 3—4 nap éjjeli szolgálatot is kell teljesíteni és pedig oly fegyveres, éber szolgálatot, mely a legnagyobb felelősséggel jár, és állásunk elvesztésének terhe alatt kell az őrködést teljesíteni. Ennek dacára a fizetésünk csak annyi mint a hivatalszolgáké (bár ezeknek még tetemes mellékjövedelmeik is vannak), nyugdíjünk pedig még annyi sincs, mert a hivatalszolga 10 évi szolgálat után több nyugdíjat kap, mint a fegyőr 19 évi szolgálat után, s a hivatalszolga 15 évi szolgálat után annyi nyugdíjat kap, mint a fegyőr 29 évi szolgálat után. Pedig a fegyőri szolgálathoz nagyobb éberség, több testi és szellemi erő, megfigyelési képesség és tapasztalat szükséges, mint a szolgálai álláshoz, de éppen e ferde helyzet is okozza azt, hogy a legjobb örök ha tehetik, elmennek hivatalszolgai állásra, pedig a szolgálat érdeke azt kívánná, hogy az örök megmaradjanak szolgálatukban, mert ezen szolgálathoz a sok évi tapasztalat nagy előnyére van magának a börtönügynek.

Mindezeket összefoglalva azt indítványoznám:

Hogy tekintve a szolgálat szulját, felelősséget, éberséget és éjjeli szolgálathoz, kérelmezzük, hogy a postai altisztek és szolgálkával egyenlő fizetés- és nyugdíj-rang-

sorozatba helyeztessünk, vagyis a kezdőfizetés legyen 700 korona, a további megfelelő emelkedésekkel, lakbérékkel és a megfelelő nyugdíjjal, temetési és neveltetési stb. járulékokkal.

Ezen kérelmünk világosan megokolva terjesztessék a nagygyűlés elé elfogadás végett és a legfelsőbb hatóságtól ennek végrehajtása kérelmeztessek.

Jennei István.

Vegyések.

Csereajánlat. Vidéki városban, a kassai főügyészség területén levő fogházör az ország bármelyik részéből elfogadna cserét. Járásbíróségához szivesebben menne Ajánlatokat továbbít, vagy a címet megmondja „Az Őrség“ kiadóhivatala.

Indítványok a nagygyűlés programjához.

Balla József nagyenyedi fegyőr a nagygyűlés program-pontjaihoz a következő javaslatokat küldötte be:

1. Az önszegélyző egylet által adandó segély legyen a családfő elhunytja esetén legalább 100—120 korona betegség esetén pedig napi 1—2 korona. Természetesen, a befizetés is aránylag emelendő volna. Éppen így emelni kellene a gyermekek halálozási segélyét is.

2. A fizetésrendezést úgy kérjük, hogy a fizetés 3 évenként emelkedjék, még pedig *Budapesten*, Kolozsvárt és Fiumében (Nem tudjuk, miért éppen ezekben a városokban? Szerk.) 800, 900, 1000, 1100, 1200, az őrmestereké 1000, 1100, 1200, 1300, 1400, minden más helyen 700, 800, 900, 1000, 1100 koronáig emelkedjék. Oly városokban pedig, ahol a drágaság különösen nyomasztó, napi 40 fillér külön drágasági pótlék adassék. A lakbér a mostani osztályok mindegyikében 40 koronával emeltessek fel.

3. Ruházatnál természetben való kiszolgáltatás esetén:

Sapka fekete posztóából, fehér selyem rózsával és az alján körül fehér selyemzsinórral, cloth-tal bélelve, oldalán szellőző lyukacsákkal. Alakja mint a tisztis szabályszerű minta. Hordási ideje 10 hó.

Köpeny, ha a jelenlegi minőség marad, trüffel-lel béleltessék mint a csendőrségi téli köpeny. Lapos, sárga gombok, a nyakon hurokkötéssel. A hajtókán az eddig szokásban volt gomb mellőztessék. Két belső és két külső csat kívánatos. Minden egyes darab a viselője testére szabassék. Alakja mint eddigi, hordási ideje 2 év.

Zubbony. A téli sötét zöldes posztóából, zsinór nélkül, lehajtos nyakkal (?) mint a régi, fehér katonai diszkabátok voltak, alól gomboló elővel, cloth-tal bélelve, 1 belső zsebbel a jobb oldalon és két alsó, két felső külső zsebbel. A nyári zubbony alakja és szabása mint a télié, kék mosható szövetből. Hordási ideje ugy a nyárinak, mint a télinek 1 év.

Mellény, A zubbony posztójából, cloth béléssel, posztó háttal, cloth ujjakkal, az ujjak barchettel bélelve. Hordási ideje 1 év.

Nadrág. A jelenlegi csizmanadrág helyett a mostanihoz hasonló színben pantallon rendeltessek, a derékban fehér vagy színes cloth-tal bélelve, a két rendes zseben kívül egy kis órazsebbel. Hordási ideje 1 év. Nyári pantalon a nyári zubbony szövetéből a télihez hasonló szabásban. Hordási ideje 1 év.

Ing és alsónadrág évenként 3 pár, fehér mosható gyolcsból. Az ör kéréséhez mérten az anyag esetleg elkészítetlenül is kiadandó. Hordási ideje 1 év.

Nyakraváló évente 4 darab.

Karbojrt és keztyű évente 2 darab, illetve 2 pár.

Lábbeli. Csizmát (Hogyan lehet pantalonhoz csizmát viselni? Szerk.) évente 1 párat dupla talppal, 2 pár féltalppal és (esetleg) 1 pár fejelést dupla talppal, 2 pár fél talppal. A fejelés helyett az ör kívánságához mérten 1 pár cipő adandó 2 pár féltalppal. A féltalpak felveretését az állam esetleg házilig eszközölthetné. Folyosókon teljesítendő szolgáltatásokra évente 1—1 pár posztó- és vászoncipő adandó.

Végül, mint a vasutasoknál, órállásokon, vagy hidegben, egy helyen való huzamosabb tartózkodás esetére, *bunda* szolgáltatandó ki, sárga színben készítve. Hordási ideje 6 év. Hozzávaló fekete (Fekete-sárga lenne! Szerk.) *báránypőr sapka*, hordási ideje 2 év.

Ruhaátalány, azaz a ruházatnak pénzben való megváltása évi 120 korona legyen, amely félévenként előre fizetendő. Átalány esetében az ör köteles lenne ruháit mindig kellő mennyiségben és minőségben készen és rendben tartani.

A szolgálati és szervezeti törvényt (pragmatika) hasonló alapokon kellene megalkotni, mint az 1881. évi II. és III. törvénycikk, amely a csendőrség intézményét tárgyalja. Magában kell foglalnia kötelességeinket, jogainkat, mellékilletményeinket, szolgálati viszonyunkat, az előjárókhöz való viszonyunkat, a fegyelmi eljárás pontos meghatározását, a büntetési módokat, szóval minden olyan körülményt, mely egy intézmény helyes vezetésénél és fentartásánál bármily csekély fontossággal is bír!

*

Az itt elmondottakkal legnagyobb részben egyetértünk, ahol pedig nézeteink nem egyeznek meg, azokra nézve olvasóink a mi véleményünket már ismerik. Mindenesetre megfontolás tárgyává teendő!

Bajok mindenfelé. *Batizi* László színérváraljai j. fogházör levelet intézett hozzánk, melyben figyelemreméltó dolgokat mond el. Közöljük belőle azokat a eszméket, amelyekről még lapunk hasábjain nem volt szó. Olyan visszasságokról szólnak, amilyen számtalan van, csak győzze az ember elsorolni:

„1. Több helyütt vidéken a járásbírósi fogházaknál csak egy fogházör van rendszeresítve és ez mint fogházör s kisegítő a könyomdai munkálatoknál segítkezik, a házmesteri teendőket teljesíti. Csak ha letartóztatott vannak, állhat módjában e munkálatokat ezekkel végeztetni. Amikor pedig ezek nincsenek, a fogházör maga végzi azért, mert bent lakik a hivatalban. Egyszóval

alig lehet egy embernek elvégezni azon sok mindenféle idegen munkát, amely így a vidéki kir. járásbírósi hivataloknál előfordul. Nagyon sérelmes ez már abból a szempontból is, hogy csak egy fogházőr van egyes bíróságoknál rendszeresítve. Hiszen tudjuk, hogy a szolgáltatási utasítás 211. § 7. pontja világosan előírja, hogy az őr azon helyet, melyre szolgálattal végett kirendeltetett, el nem hagyhatja mindaddig, míg attól, aki által kirendeltetett, erre engedélyt nem nyer, vagy más őr által szabályszerűleg fel nem váltatik. Szükséges ennél fogva, hogy két őr rendszeresíttessék, legalább időközönként egymást szolgálatukból felválthatják és amikor a szükség úgy kívánja, egymást támogathatják.

Előfordul gyakran, hogy 10 főnél is magasabb a foglyok létszáma, már pedig az is meg van állapítva, hogy egy fogházőrré csak 10 elítélt foglyot lehet számítani, pedig sok esetben 20 ember is jut.

2. A vidéki kir. járásbírósi épületek oly hiányosan vannak építve, hogy a téli időszakban, tehát teljes 6 hónapon át a favágatás a szabad ég alatt történik és az őr ezért semmiféle javadalmazásban sem részesül, míg ellenben törvényszékeknél, ha a foglyok favágáshoz alkalmaztatnak, ezidőszert napi 10 fillér munkadíj állapítatik meg. Ez azért nem volt orvosolható, mert nem volt meg közöttük az egyetértés és sokunknál hiányzik a férfias komolyság, az ambíció, nem foglalkoznak sokan közöttünk komolyan helyzetünk javításával — s így helyzetünk jobbrafordultát is hiába várjuk.

Felkérem tehát a mélyen tisztelt kartársaimat, hogy mindnyájan a szövetkezetbe belépni és sajtóorgániumukat támogatni sziveskedjenek — s így mindannyian egy zászló alatt csoportosulva: igaz jogunkat kivívhatják!

Betűliszonyban szenvedő főfegyőr. *Nagyenyről* tudatják velünk a következő érdekes és jellemző esetet: Felhívásunk olvasásakor egy pár intelligens főfegyőr és fegyőr belátta, hogy tényleg itt az idő a mozgalom megindítására, ennél fogva igazán lelkesen nekiálltak, hogy az eszmének híveket toborozzanak. Fáradozásaik már némi eredménnyel is kecsegtettek, amikor egy *Begyelán* Sándor nevű c. főfegyőr az egész mozgalmat „*lázítás*“-nak nevezte és mindenkit igyekezett szép szóval vagy erőszakkal eltéríteni az eszmétől. Hogy valaki egy művelődésre, haladásra és anyagi jobblétre irányuló mozgalmat lázításnak nevezzen, ahhoz igazán nagyfokú műveletlenség kell. Ha a tisztelt főfegyőr ur nem szenvedne betűliszonyban és elolvasta volna lapunk számait, talán elszégyelné magát eljárásáért. Hogy talpnyalás vagy hizelgés akart-e lenni ez a beleavatkozás, nem keressük, lehet, hogy a „*címzetes*“-t szeretné a „*főfegyőr*“ elől eltávolítani, s azt hitte, hogy előjárói kegyét úgy nyeri meg, ha az őrség öntudatra jutását késleltetni igyekszik. Pedig nagyon téved, mert az ő esze és ereje nagyon gyenge arra, hogy a természetes fejlődés útjába akadályt gördítsen. A józanabb elem csak nevet erőlködésén, mutatja az eredmény, hisz Enyedről számos erős és munkás hívünk van.

Felhívás. Minthogy a fegyintézetek és börtönök őrségének szolgálati viszonyai még az ügyészségeknél és járásbíróságoknál alkalmazottakéinál is sokkal rosszabbak, felkérem a fegyintézetek és börtönőrségek küldötteit, hogy a szolgálati pragmatikához való egyöntetű hozzászólás céljából a nagygyűlés megtartása napján, vagy pedig az azt megelőző napon Budapesten előértekezletet tartsanak, — amelyen egyszersmind egymást az egyes helyeken divó szokásokról is felvilágosíthatják. Egyben kérem és figyelmeztetem *küldő* őrtársaimat, hogy a küldötteket a legnagyobb körültekintéssel válasszák s becses figyelmüket arra is felhívom, hogy kötelezzék a küldötteket arra, hogy állapotaikról és szolgálati viszonyaikról a lehető leghűbb képet nyújtsák, minden melléktekintet nélkül, mert a végzendő munka csak így lehet eredményes. *Kiss Ferenc.*

*

Ar eszmét nagyon helyesnek találjuk, óhajtandó is volna, hogy ez az előértekezlet végbemenjen, annál is inkább, mert nagyon megkönnyitené a nagygyűlés munkáját, ha egyes csoportok kész megbeszéléssel és véleményvel állnának elő.

Ismét a másológép. Az a pár sor, melyet első számunkban a lithografiai munkára felhasznált járásbírósi őrk érdekében irtunk, mindenfelé visszhangra talált. Az újabb hozzánk érkezett levelek, mint például a *Krisztay* Józsefé és *Csaplár* Györgyé arra is rámutatnak, hogy a jogtalanul rájuk rótt munkán kívül még anyagilag is károsítja őket a másológép. A festék, olaj foltossá, piszkossá teszi a ruhát és az őr csekély fizetéséből még ennek javítására és tisztítására is fordítson bizonyos összeget. A ruházattal üzőtt uzsora amúgy sem tekint semmiféle méltányosságot, legalább ne kényszerítsék az őrt olyan munkára, melyben azt a rossz és kevés ruhát, amelyet az évi 100 koronáért kap, rövid idő alatt tönkretesz.

Itt említjük meg, hogy *Muzsalyi* Károly annyiban igazítja helyre a mult számunkban *Nagybányáról* irt hírünket, hogy a járásbíró adna ugyan segítségére foglyot, de nincs huzamosabb időre elítélt a 600 között, és így az ügyészségeknek kellene küldeni kisegítést esetről-esetre.

Fegyelmi eljárás. *Orosz* János azt az eszmét vetette fel, hogy a fegyelmi eljárás pártatlansága érdekében célszerű volna, ha a járásbíró helyett az ügyészség kezébe tennék le a fegyelmi büntetések megállapításának jogát. A maga szolgálatából hoz fel arra példát, hogy milyen könnyen befolyásolható némelykor mindenféle kicsinyes, személyes dolgok által az ilyen ítélet. A felelősség joga megvan ugyan, de értéke nagyon kates, mert a felsőbb hatóság már alig szokott változtatni ilyen fegyelmi dolgokban az első ítéleten. A mi véleményünk az, hogy az ilyen kisebb jelentőségű kérdésekkel egyelőre ne okozunk zavart, ha e bajok nagyjárt orvosoltuk, a kicsikre több időt és erőt fordíthatunk.

Az eszmét azért mindenestre meg lehet gondolni és vitatni.

Munkatársaink száma *Posvay Lajos* kiskőrösi fogházzal szaporodott.

Arcképes igazolvány. A *rózsahelyi* Őrség hivta fel figyelmünket arra a körülményre, hogy az Őrség tagjai nem kapnak arcképes igazolványt és így minden egyes utazás esetén hosszadalmas uton kérvényezniök kell a vasut-igazgatóságoknál és egy hét, sőt több is beletelik, mire a jegy megérkezik. Igen sok fogházór távol van otthonától s vajmi gyakran megesik, hogy nagyon sürgősen kellene utaznia és mégis kénytelen bevárni a féljegyet, ha kedvezménnyel akar utazni. Más állami alkalmazottakhoz hasonlóan, nem nagy nehézségbe ütköznék az Őrszemélyzet részére is ilyen arcképes könyvecskék kiállítása és ezzel megszűnne a féljegy kérvényezésével járó sok huza-vona és idővesztés.

Újabb izetlenségek. Minden testületben akadnak emberek, akik minden boldogságukat abban találják, ha felebvalójuk kegyét vagy tetszését, ha csak egy pillanatra is, megnyerhetik. Ennek elérésére azután semmiféle eszköztől nem riadnak vissza. Ezek az emberek az ugynevezett *stréber*ek. Ők nem törődnek társaikkal, azoknak jóvoltával, csak reájuk mosolyogjon a felebvalói kegy. Egy ilyen strébernek izetlenkedéseiről értesít bennünket *Asbóth* munkatársunk. Az az ur azzal a neveltséges váddal illet bennünket, hogy mi csak jogokat követelünk, de kötelességekről nem szólunk semmit. Igenis, — arra büszkék vagyunk, hogy mi hívtuk fel az Őrséget a főnek önértetes felemelésére, igenis — követelni fogunk minél több jogot! Minek volna szükséges, hogy a kötelességeket emlegezzük? Hisz napjában százszor is szájába rágja azt az Őrnek a felebvalója, tudnia kell azt mindenkinek, jobban mint a Miatyánkot. Magyarországon mindenfelé javában burjánzik a stréberkedés, kiítani a mi testületünkéből sem lehet, — de sujtsa a „talpnyalókat“ kartársaik méltó megvetése!

Bekötési tábláink. „Az Őrség“-et olyan csinos köntösben adtuk olvasóink kezébe, amilyen még sokkal nagyobb és drágább lapoknak sincsen. Nem kiméltük a pénzbeli áldozatot sem. Finom a papírja, tiszták és olvashatók a betűi. Kár volna tehát az egyes lap-példányokat szétszórni, elhányni: Kiadóhivatalunk új-évre gondoskodni fog arról, hogy olvasóink csinos bekötési táblákhoz jussanak és így „Az Őrség“ megmeneküljön az elpiszkolódástól és bekötte díszéül szolgálhat akármilyen asztalnak. Meg azután a lapban olyan dolgok is fordulnak majd elő, amelyeknek olvasgatása később is tanulságos és élvezetes lesz, ezért is jó a példányokat megőrizni és biztosítani a tönkremenés ellen. A táblákat mindenféle színben, széparanyomással fogjuk készíttetni, hogy mindenki megtalálja az izlésének megfelelőt. Majd azután, ha évek mulva e vaskos, szép kötetek száma felszaporodik, nyugodt megelégedéssel tekinthetünk vissza az eredményes, lan-kadatlan munkára.

A vászon- és posztózubony. Tudvalevő dolog, hogy az Őrség tagjai másfélveenként kapnak egy posztó- és egy vászonzubonyt. Az utóbbi meleg, nyári időben hordozandó, ennél fogva könnyebb, de természetesen sokkal gyöngébb is, mint a vastag posztózubony. Meleg időben, amikor az emberi test sokkal fokozottabban mértékben izzad, a ruha romlása is gyorsabb, tehát a vászonzubony csakhamar tönkremegy, viselhetetlenné válik. Nem helyes az arány, hogy a vászonzubony viselési idejét a posztózubonyéval egyenlőnek állapították meg. Amíg egy posztókabát tart, addig két vászon is elromlik, amelyen a szenny is jobban meglátszik, gyakran kell mosatni, ezáltal pedig elnyúvódik a ruha. Akkor azután az Őr kénytelen a legforróbb kánikulában is a vastag posztózubonyt hordani. Itt csak a vászonruha csekély tartósságáról akartunk szólni, figyelmen kívül hagyjuk azt a körülményt, hogy a vászonzubony szürke színe az Őrszemélyzetet a foglyoktól majdnem megkülömböztetethetlenné teszi és így bántja az önértetet. Ezért az Őrség körében nem is örvend jelenlegi színében valami nagy kedveltségnek.

Az Őrség köréből.

(Jelen számunkban helyszüke miatt ezen rovatban csak a munkatársaink által beküldött adatokat közöljük, a többit részletesen a jövő számban).

Kinevezések:

Az igazságügyminiszter *Illés Albert* nagyenyedi címzetes főfegyőrt valóságos főfegyőrre nevezte ki.

Mohai Károly III. osztályu fegyőrre nevezetett ki Nagyenyedre.

A nyiregyházi kir. törvénytéki fogháznál *Árgyilán János* lemondása folytán megüresedett fogházőri állásra *Várad György* csobai lakos vétetett föl.

Nyugdíjazások.

Nyugdíjaztatott:

Bartha Lajos nagyenyedi főfegyőr.

Előléptetések:

Masztig József és *Gyurina József* rózsahelyi fogházőröket a pozsonyi kir. főügyész fizetésjavításban részesítette.

A nagygyűlésen résztvesz:

Zadiszlai János, fogházőr Dárdáról.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

— Kéziratokat nem adunk vissza. Magánleveleket csak válaszbélyeg mellékelése esetén irunk. —

Minden számunkban csak azokra a levelekre és kéziratokra reflektálhatunk, melyek a megjelenés előtt legalább 5 nappal érkeznek hozzánk, mert azután a lapon változtatni nem lehet.

Balla József Nagyenyed, Tóth Imre Szeged, Baán István Nyiregyháza. Leveleikről a jövő számban.

Többeknek. Csereajánlatokat mérsékelt díjazás mellett közlünk.

Gaál Sándor, Zilah. Eltettük a naptár részére.

B. D. L. J. A „Kiváncsi-“nak irt szerk. üzenet nem Önnek szólt, hisz Önnek csinos apróbetűs írása van.

Többeknek. Mivel sok oldalról hallottuk azt a kívánságot, hogy kérvényünkben külön is emeljük ki a nyugdíjügyet, ennél fogja a 2-ik pontot úgy fogjuk módosítani: „2. A fizetésrendezés és nyugdíjügy.“

Jakab András, Csikszereda. Igen szép, hogy dacára küszöbön álló nyugdíjazásának, érdeklődik az ügy iránt és támogatja a mozgalmat. Például szolgálhatna sokaknak. Üdvözlét.

T. V., Besztercebánya. Ha akarja, a naptárban közöljük. A lapban nem lehet. Kaposvárról nincs előfizető.

Gaál Sándor, Zilah. Eltettük a naptár részére. Költeményt a lapban nem közölhetünk. Máskülömben helyes.

Balla József. Kérvényt kijavítjuk.

Lőrinc Ferenc. Levelét olvastuk, ne aggódjon semmit, mi jól intézzük el. Versét a naptárban hozzuk.

Szűcs József, Szeged. Egyes személyeket nem támadhatunk meg. Mindenkinek joga van a kenyérkeresethez, ha az illető kartárshoz nem méltóan él, Önök ne fogadják be társaságukba és így mutassák meg neki, hogy mit tartanak róla.

Debrey Rezső. Igaza van Önnek minden tekintetben, azonban egyszerre nem lehet mindent elérni. A kér-

vénybe nem kell mindent bevenni, amit akarunk, ezeket majd a nagygyűlésen hozza szóba.

Baán István, Nyiregyháza. Az altisztek (őrmesterek, főfegyőrök helyzetén is kellene javítani. Ebben igaza van. Erre vonatkozólag közölt eszméit a jövő számban felhasználjuk és az altisztek érdekében is agitációt indítunk.

Székely Károly, Nagyajta. Legyen egész nyugodt. Jól mondja, hogy a ruházat nagyon fontos kérdés, mint láthatja, foglalkozunk vele. Ha teheti, jöjjön fel a nagygyűlésre. Nagy szükség lesz ott a helyesen gondolkozó férfiakra.

Szabó Imre. Szives jókívánataikat őszinte szívből köszönöm. Az ilyen figyelmes megemlékezés még több munkakedvet önt belénk, mert mutatja, hogy Önök érdekesek rá. Üdvözlét! Levelüket a vezércikkben használtuk fel.

N. L. Ez a kis vers egészen csinos, nem is azért nem közöljük, hanem, mert költeményt egyáltalán nem hozunk. Ezt azonban eltettük a naptár részére, és ott feltétlenül helyet adunk neki.

Kiss Ferenc, Szeged. Szép levele egészen meghatott. Ha az őrség tagjai kívánják, szívesen megismertetem magam azáltal, hogy csekély személyemet legalább képen itt a lapban bemutatom. Minthogy azonban most oly sok és fontos ügy vár elintézésre, nem akarom az amugy is szűk helyet fogyasztani. A legközelebbi számok egyikében, ha hely lesz, szívesen megteszem. Üdvözlét!

Fogházőrség Lőcse. Eredetileg tényleg okt. 15-ére volt tervezve a gyűlés, de minthogy egy előrelátó kartársuk figyelmeztetett, hogy a fizetést csak 16-án kapja az őrség, jobbnak láttuk a terminust 18-ára tűzni, így talán többnek lesz módjában a részvétel. Azt hisszük, ezt a csekély változtatást mindenki helyesnek tartja. Verset a lap természeté miatt nem közlünk. Írója azonban a naptárba dolgozzék valamit. Ott adunk helyet.

„JÓKAI” KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: BERGER ZSIGMOND és SCHIMEK FERENCZ

Budapest VII., Thököly-ut 28.

Telefon-szám 96—32

A mai kor igényeinek megfelelően berendezve. ..

Nyomatványokat a legizlésebb kivitelben szállít.